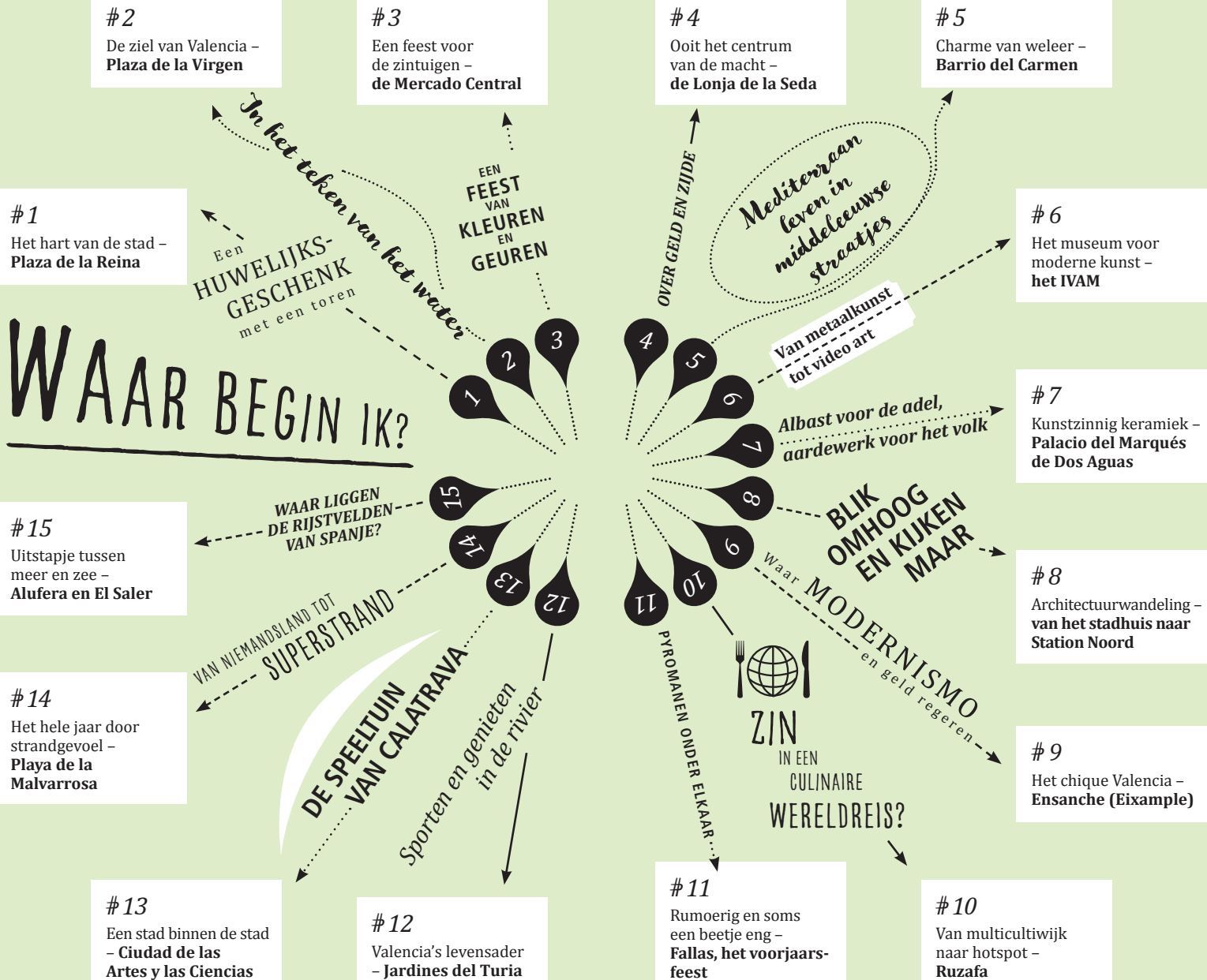

Het kompas van Valencia

15 manieren om je onder te dompelen in de stad

Als conservatieve kerkingen tegen liberale wetten protesteren, dan doen ze dat op de **Plaza de la Virgen**. En als burgers demonstreren tegen bijvoorbeeld de corruptie bij de overheid, dan gebeurt dat ook hier. Grote politieke bijeenkomsten vinden meestal plaats op het stadhuysplein, maar als het om meer emotionele thema's gaat, dan verzamelen de Valenciano's zich op de Plaza de la Virgen.

Al 1000 jaar geleden was water een belangrijk thema voor de Valenciano's en dat is het nog steeds. Daarom is het Watertribunaal, dat elke donderdag om 12 uur voor de Apostelpoort van de kathedraal vergadert, veel meer dan een traditie

schoepenraderen en bevoeiingskanalen veranderde het gebied rond de stad, destijds Balensiya (Arabisch: Balansiya), in een groene oase. Dat dit deel van de geschiedenis nog steeds zijn stempel drukt op het leven van vandaag, wordt op de Plaza de la Virgen direct tweemaal inzichtelijk.

De **Turiafontein** 2 is een allegorie op de verworvenheden van de Moorse tijd. De halffiggen-gestalte in het midden van de fontein stelt de rivier de Turia voor en de meisjesfiguren, die uit hun kruiken water in het bassin uitgieten, symboliseren de acht grote *acequias* (irrigatiekanalen) van Valencia. Via deze, door de Arabieren aangelegde kanalen werd het water van de Rio Turia tot ver in de omgeving van de stad naar de akkers geleid; tegenwoordig gebeurt dat op kleine schaal nog steeds. De beelden hebben allemaal de traditionele haardracht van Valencia, met het kenmerkende opgerolde haar en de *peineta*, een opgestoken sierkam. Op de sokkel staan de namen van de *acequias*. Voetbalfans herkennen hier wellicht de naam Mestalla: zo heet ook het stadion van FC Valencia.

Het Watertribunaal

De tweede nog bestaande erfenis uit de Moorse periode is het **Tribunal de las Aguas** (Watertribunaal) van Valencia, dat al meer dan 1000 jaar waakt over de rechtvaardige verdeling van het kostbare vocht. Elke donderdag om 12 uur komen de acht rechters – één lekenrechter voor elke *acequia* – bijeen voor de **Puerta de los Apóstoles** 3 van de kathedraal (► blz. 21) en nemen ze hun plaats in op de historische lederen stoelen. De gerechtsdienaar noemt de namen op van elk toenmalig irrigatiekanaal en als een grondeigenaar of boer vindt dat hij bij de verdeling van het water onjuist is behandeld, kan hij hier zijn klacht naar voren brengen. De kwestie wordt uitsluitend in de regionale Valencianse taal behandeld en de rechtbank valt tijdens de zitting een oordeel. De beslissingen van het Watertribunaal zijn bindend, hoewel ze niet schriftelijk worden vastgelegd; zelfs het hooggerechtshof in Madrid is niet bij machte vonnissen van de acht heren van het tribunaal terug te draaien.

Nu Valencia een moderne watervoorziening heeft zijn er nog nauwelijks juridische geschillen

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Basilica de la Virgen de los

Desamparados 1: Pl. de la Virgen s/n, basilicadesamparados.org, dag. 7.30-14, 16.30-21 uur. Let op: een paar keer per dag wordt de mis opgedragen. Betreed de kerk dus altijd in stilte, zodat je een eventuele kerkdienst niet verstoort.

Watertribunaal voor de Apostelpoort van de kathedraal

3: Pl. de la Virgen/C. del Miguelete, do. 12 uur.

Centro Arqueológico de l'Almoína

4: Pl. de Décimo Junio Bruto, ma.-za. 10-19, zo. 10-14 uur, €2, zon- en feestdagen gratis.

Almudín 5: Pl. San Luis Beltrán 1, di.-za. 10-14, 15-19, zon- en feestdagen 10-14 uur, €2, zon- en feestdagen gratis.

ETEN EN DRINKEN

Bestel in een van de cafés aan de **Plaza de la Virgen** 1 een *tinto de verano*, oftewel een rode wijn met frisdrank,

meestal 7up of sinas. De zo sterk met Spanje geassocieerde **sangria** wordt alleen door de toeristen gedronken.

Uitneembare kaart 2, E 3 | Bus 4, 11, 31, 32, 70, C1 Plaça de la Reina

die op deze manier moeten worden beslecht. Niettemin blijft het historische waterrecht bestaan, niet als toeristische attractie, maar in het volle bewustzijn van hoe belangrijk water is voor zo'n droog land als Spanje.

→ OM DE HOEK

Halverwege de jaren 80 werden achter de **Virgenbasiliek** Romeinse en Arabische ruïnes ontdekt. Wie een snelle, gratis blik op deze opgravingen wil werpen heeft geluk: het plaveisel van de **Plaza de la Almoína** bestaat uit glas! Meer gedetailleerde informatie vind je in het **Centro Arqueológico de l'Almoína** 4.

Even verderop dient het **Almudín** 5, ooit een Moorse graanopslag, tegenwoordig als ruimte voor de meest uiteenlopende tentoonstellingen en evenementen. Het beste kun je er op goed geluk naar binnen gaan en kijken wat er op dat moment op het programma staat.

6

Het museum voor moderne kunst – het IVAM

Ben je geïnteresseerd in moderne kunst? Breng dan beslist een bezoek aan het Instituto Valenciano de Arte Moderno (IVAM). Naast schilderijen en sculpturen presenteert het museum ook hedendaagse fotografie en design.

Het IVAM is in twee afzonderlijke panden gehuisvest, al heeft het maar één adres. Het hoofdgebouw is het **IVAM Centre Julio González** 1. Het werd in 1989 opgericht door de autonome regio Valencia en beslaat een oppervlak van 18.000 m². Gehuisvest in een modern bouwwerk aan de rand van de wijk El Carmen, is het IVAM niet slechts een gebouw met tentoonstellingsruimtes. Het heeft zich tot taak gesteld om onderzoek te

Van ijzerplastiek tot videokunst: in het IVAM vinden ambitieuze tentoonstellingen plaats

INFO EN OPENINGSTIJDEN

IVAM Centre Julio González 1:
C. Guillém de Castro 118, ivam.es,
di.-zo. 10-19, vr. 10-20 uur, €7, wo. van
af 16 uur en zo. gratis. In het weekend
openbare rondleidingen.

ETEN EN DRINKEN

In het IVAM zit het restaurant **Mascaraque** (tel. 960 62 94 51, mascaraquevalencia.com, di.-do. 9.30-19, vr. 9.30-21, za. 11-19, za. 10-17 uur). Maar het is ook een aanrader om voorbij het Centro Cultural La Beneficència naar de **Calle Corona** 1 te lopen, waar een aantal bars zijn, deels met tafels in een klein parkje.

Uitneembare kaart 2, D 2 | Bus C1 IVAM

doen naar de moderne kunst van de 20e eeuw en deze toegankelijk te maken voor een breder publiek. Tot de vaste collectie behoren meer dan tienduizend kunstwerken die in de vorige eeuw tot stand zijn gekomen. Veel daarvan hebben een relatie met de Spaanse scene of Spaanse kunstenaars. Van alle kunstwerken vallen ongeveer vijfduizend stukken binnen het domein van grafisch ontwerp, fotografie en fotomontage. Op deze gebieden, die het IVAM na aan het hart liggen, heeft het museum een bijzondere expertise verworven.

Van lasser tot metaalkunstenaar

De eerste van in totaal drie permanente tentoonstellingen is gewijd aan de metaalkunstenaar **Julio González**, die in 1876 in Barcelona werd geboren en in 1942 in Parijs overleed. Eigenlijk wilde González, die rond 1900 in Parijs leefde en contact had met Pablo Picasso en Georges Braque, zich aan de schilderkunst wijden, maar moest vaststellen dat het talent hem daarvoor ontbrak. Hij liet de kunst voor wat ze was en werd lasser bij de toen nog jonge autofabriek Renault. Geleidelijk begon González uit ijzer figuren en vormen te buigen, te hameren en te lassen en werd daardoor, onbewust, een van de eerste moderne metaalkunstenaars. González verwierf een naam in de Parijse kunstwereld en

Kunst in de openbare ruimte: de naam **Miquel Navarro** is in Valencia slechts bij weinigen bekend, maar de werken van de in 1945 in deze stad geboren kunstenaar des te meer. Zijn **El Parotet** (1977), 'De Libelle', staat op de Glorieta de Europa en dat een van zijn fonteinsculpturen in de volksmond **Font de la Pantera Rosa** (1977), 'Fontein van de Roze Panter' wordt genoemd, daar kan de kunstenaar wel om lachen.

Het museumlandschap van Valencia

In tegenstelling tot Madrid, Berlijn, Wenen of Basel is Valencia niet echt een museumstad. Mogelijk is het weer te mooi om veel tijd binnen door te brengen. Waar de toegangsvoorwaarden voor openbare gebouwen, en dus ook voor de meeste musea, overal redelijk uniform zijn, kunnen ze voor de particuliere musea variëren. De twee toonaangevende kunstmusea van Valencia, het IVAM en het Museo de Bellas Artes, vallen onder de regionale overheid. Het stadsbestuur daarentegen richt zich vooral op kleine musea die een directe band hebben met de geschiedenis van Valencia en die in historische gebouwen en stadspaleizen zijn gehuisvest.

INFORMATIE

Internet

visitvalencia.com (ook in het Nederlands): onder 'Bezienswaardigheden' vind je onder de knop 'Musea en monumenten' een overzicht en informatie, ook over particuliere musea.

Openingstijden/toegangsprijzen

De publieke musea zijn doorgaans op maandag gesloten. Volwassenen betalen €2, kinderen €1 toegang, op zondag is het gratis. Met de **VLC Tourist Card** (► blz. 111) kun je in principe alle stedelijke musea gratis bezoeken. De particuliere musea hanteren elk hun eigen openingstijden en prijzen.

Taal

In de musea is – zoals in Valencia gebruikelijk – de meeste informatie in het Spaans en Valenciaans. Doordat de stad (nog) niet door toeristen wordt overspoeld, zijn rondleidingen en uitleg niet altijd in het Engels beschikbaar.

Zelfportret van Diego Velázquez in het Museo de Bellas Artes

Feestdagen – diep doorleefde traditie

Ook in het ooit streng katholieke Spanje heeft religie aan betekenis verloren. Van oudsher zijn kerk en staat gescheiden. De Valenciano's houden echter van de geschiedenis en de tradities van hun stad en feestdagen worden dan ook met hart en ziel gevierd.

Vincentius nummer één

Cripta Arqueológica de la Cárcel de San Vicente Mártir

De langste straat van Valencia begint in het hart van de stad en leidt helemaal naar de periferie: het gaat om de Calle San Vicente Mártir. 22 januari is een feestdag ter ere van Vincentius de martelaar, de beschermheilige van de stad. Wie was Vincentius eigenlijk, naar wie zoveel Valencianse jongens zijn vernoemd? Niet ver van de kathedraal en de Plaza de la Almoina zit de onopvallende ingang van een pand met een paar traptreden en een glazen deur. Daarachter is echter iets heel bijzonder verborgen: een kleine crypte met bouwelementen en vondsten uit verschillende tijdperken. Hier kun je zien welke sporen achtereenvolgens de Romeinen, Visigoten, Arabieren en christenen in de stad hebben achtergelaten. Naar verluidt heeft San Vicente Mártir hier tot zijn dood in 304 gevangengezeten. De crypte is een onderdeel van het ertegenover gelegen Museo de la Ciudad, waar je ook de kaartjes voor een bezichtiging kunt kopen. Weliswaar is er een brochure in diverse talen en kun je de crypte op eigen gelegenheid bekijken, maar neem ook even de tijd voor de videopresentatie (zij het alleen in het Spaans). De video, waarin de geschiedenis van deze plek tot leven wordt gewekt, is heel informatief.

Plaza del Arzobispo 3, di.-za. 10-14, 15-19, zon- en feestdagen 10-14 uur, film (die een goed kader biedt voor je bezoek) di.-za. 10, 11.30, 13, 18, 19, zo. 10.30, 11.30, 12.30, 13.30 uur, €2, zon- en feestdagen gratis

Nog een Vincentius

Casa Natalicia de San Vicente Ferrer

Niet alleen in de stad Valencia, maar in de hele autonome regio Comunidad Valenciana wordt op de tweede maandag na Pasen een andere Vincent herdacht: San Vicente Ferrer, op 23 januari 1350 in Valencia geboren en tegenwoordig de beschermheilige van de regio Valencia. In zijn geboortehuis vind je een kapel, een kleine kerk en een met tegels versierde binnenplaats, die zeer de moeite waard is. C. Pouet de San Vicent 1, ma.-vr. 10-13, 17-19 uur, gratis

Goede Weekprocessie in Cabañal

De Goede Week aan zee

Museo Semana Santa Marinera

► kaart 4, A 5
De Goede of Heilige Week en Pasen nemen in het katholieke Spanje een belangrijke plaats in. In Andalusië vinden in deze periode elke avond processies plaats, waarin Christus- en Mariabeelden door de straten worden gedragen. In